Història

Segle XIX: liberalisme, industrialització i Sexenni (temari anterior)

Exercicis · 23 exercicis

Proves d'accés a la universitat (PAU) de Catalunya. Ordenats del més recent al més antic.
Retalls dels exàmens i pautes oficials (selecat.cat / universitats.gencat.cat).

OPCIÓ A

Exercici 1

Pronunciaments militars més rellevants (1814-1874)

Any	*Protagonista/protagonistes (grau militar)*	*Lloc*	*Signe polític*	*Resultat*
1814	Elío (capità general)	València	absolutista	èxit
1820	Quiroga, Riego (caps)	Las Cabezas de San Juan	liberal	èxit
1854	O'Donnell, Dulce (generals)	Vicálvaro	contra els moderats	èxit
1868	Serrano, Prim (generals)	Cadis	democràtic	èxit
1874	Pavía (general)	Madrid	antirepublicà	èxit

FONT: Reelaborat a partir d'Albert CARRERAS i Xavier TAFUNELL (coord.). *Estadísticas históricas de España: Siglos XIX-XX*. Vol. III. 2a ed. Bilbao: Fundación BBVA, 2005.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,5 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Exposeu les vostres conclusions després d'analitzar la font.
[0,75 punts]

Pregunta 2

a) Expliqueu la Constitució i l'obra de les Corts de Cadis.
[1,5 punts]

b) Expliqueu les diferències principals entre els programes polítics i les accions de govern de progressistes i moderats.
[1,5 punts]

2. PAU 2009 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

Exercici 1

La Junta Revolucionaria de Sevilla faltaría al primero de sus deberes si no comenzara por dirigir su voz a los habitantes todos de esta provincia y a la nación entera, manifestándoles los principios que se propone sustentar y defender como base de la regeneración de este desgraciado país, cuyo entusiasmo no han podido entibiar tantos años de degradación.

1.° La consagración del sufragio universal y libre, como base y fundamento de la legitimidad de todos los poderes y única verdadera expresión de la voluntad nacional.

2.° La libertad absoluta de imprenta […].

3.° La consagración práctica e inmediata de todas las demás libertades, la de enseñanza, la de cultos […].

6.° La abolición de la Constitución bastarda que nos venía rigiendo […].

7.° La abolición de las quintas […].

11.° Cortes Constituyentes por sufragio universal directo, para que decreten una Constitución en armonía con las necesidades de la época […].

¡¡Viva la libertad!! ¡¡Abajo la dinastía!! ¡¡Viva la soberanía nacional!!

FONT: Proclama de la Junta Provisional Revolucionària de Sevilla, 20 de setembre de 1868.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,5 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Expliqueu els punts primer, segon i tercer de la proclama.
[0,75 punts]

Pregunta 2

a) Expliqueu les causes i els resultats de la Revolució del 1868.
[1,5 punts]

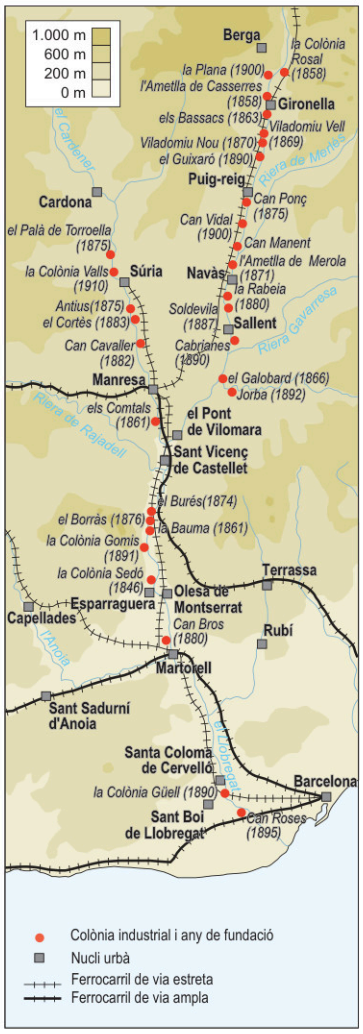
b) Digueu en quins períodes polítics es divideix el Sexenni Revolucionari (1868-1874) i expliqueu breument els conflictes principals que s'hi esdevingueren.
[1,5 punts]

OPCIÓ B

Exercici 1

Les colònies industrials de la conca del riu Llobregat

FONT: Víctor HURTADO, Cristina GATELL i Felipe MOLINERO. *Atles històric de Catalunya*. Barcelona: Vicens Vives, 1998.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.

[0,5 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.

[0,75 punts]

c) Deduïu la localització geogràfica de les colònies industrials segons la font.

[0,75 punts]

Pregunta 2

a) Expliqueu les característiques de la indústria tèxtil catalana pel que fa a la localització, l'organització, els capitals i els mercats.

[1,5 punts]

b) Expliqueu les característiques generals de la construcció dels ferrocarrils a l'Estat espanyol.

[1,5 punts]

OPCIÓ A

Exercici 1

Los obreros [...] piden en beneficio de su salud, de su independencia, del adelanto de la industria y del aumento del consumo:

Que se fije en diez el máximum de las horas del jornal, y se sujeten a inspección los locales de los establecimientos fabriles para ver si llenan las condiciones higiénicas necesarias; que se establezca el mayor número posible de escuelas gratuitas industriales, en donde aprendan los obreros los medios menos violentos, más útiles y modernos para cumplir sus diversas operaciones y fundar tal vez sus inventos, y, por último, que se establezcan también salas de asilo para los hijos de los obreros que, ocupados en su trabajo, se ven en la necesidad de tenerlos casi todo el día abandonados a los peligros físicos y morales de la poca edad, y que se prohíba a sus padres que les pongan a trabajar antes de la edad de diez años, ya que se evitarían de este modo las harto frecuentes desgracias de su debilidad e inexperiencia en los talleres, lograrían mejor desarrollo físico y podrían aprovechar las escuelas industriales, ofreciendo para el porvenir más y mejores productos en igualdad de tiempo.

FONT: Peticions dels obrers catalans al general Espartero (Barcelona, 11 de maig del 1855). Reproduïdes a Josep BENET i Casimir MARTÍ. *Barcelona a mitjan segle XIX: El moviment obrer durant el Bienni Progressista, 1854-1856.* Barcelona: Curial, 1976, p. 666.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,5 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Digueu quines reivindicacions conté la font.
[0,75 punts]

Pregunta 2

a) Expliqueu el desenvolupament de la indústria tèxtil a Catalunya fins al 1875.
[1,5 punts]

b) Expliqueu les condicions de vida del proletariat i les primeres formes del moviment obrer a Catalunya i Espanya fins al 1875.
[1,5 punts]

OPCIÓ B

Exercici 1

Doña Isabel II, por la gracia de Dios y la Constitución de la Monarquía Española, Reina de las Españas; y en su Real nombre, y durante su menor edad, la Reina Viuda su Madre Doña María Cristina de Borbón, Gobernadora del Reino; a todos los que las presentes vieren y entendieren, sabed: Que las Cortes Generales han decretado y sancionado, y Nos de conformidad aceptado, lo siguiente:

Siendo la voluntad de la Nación revisar, en uso de su Soberanía, la Constitución política promulgada en Cádiz el 19 de marzo de 1812, las Cortes Generales, congregadas a este fin, decretan y sancionan la siguiente Constitución de la Monarquía Española.

[…] Art. 2. Todos los españoles pueden imprimir y publicar libremente sus ideas sin previa censura, con sujeción a las leyes. La calificación de los delitos de imprenta corresponde exclusivamente a los jurados.

[…] Art. 11. La Nación se obliga a mantener el culto y los ministros de la religión católica que profesan los españoles.

Art. 12. La potestad de hacer las leyes reside en las Cortes con el Rey.

Art. 13. Las Cortes se componen de dos cuerpos colegisladores, iguales en facultades: el Senado y el Congreso de los Diputados.

[…] Art. 15. Los senadores son nombrados por el Rey a propuesta, en lista triple, de los electores que en cada provincia nombran a los diputados a Cortes.

[…]Art. 23. Para ser Diputado se requiere: ser español, del estado seglar, haber cumplido veinticinco años y tener las demás circunstancias que exija la ley electoral.

[…] Art. 77. Habrá en cada provincia cuerpos de milicia nacional, cuya organización y servicio se arreglará por una ley especial; y el Rey podrá en caso necesario disponer de esta fuerza dentro de la respectiva provincia; pero no podrá emplearla fuera de ella sin otorgamiento de las Cortes.

FONT: Constitució espanyola del 1837.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,5 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Analitzeu els articles 2, 11 i 77 i expliqueu a què fan referència.
[0,75 punts]

Pregunta 2

a) Expliqueu tres diferències polítiques entre progressistes i moderats.
[1,5 punts]

b) Digueu quins foren els dos períodes de govern en els quals els progressistes impulsaren les principals reformes polítiques, econòmiques i socials i expliqueu aquestes reformes.
[1,5 punts]

OPCIÓ B

Exercici 1

Llegiu aquest text i contesteu les qüestions següents.

Artículo 3. La soberanía reside esencialmente en la nación, y, por lo mismo, pertenece a ésta exclusivamente el derecho de establecer sus leyes fundamentales.

Artículo 4. La nación está obligada a conservar y proteger por leyes sabias y justas la libertad civil, la propiedad y los demás derechos legítimos de todos los individuos que la componen.

Artículo 12. La religión de la nación española es y será perpetuamente la católica, apostólica, romana, única verdadera. La nación la protege por leyes sabias y justas, y prohíbe el ejercicio de cualquier otra.

Artículo 14. El Gobierno de la nación española es una Monarquía moderada hereditaria.

Artículo 15. La potestad de hacer las leyes reside en las Cortes con el rey.

Artículo 91. Para ser Diputado de Cortes se requiere ser ciudadano que esté en el ejercicio de sus derechos, mayor de veinticinco años […].

Artículo 92. Se requiere además, para ser Diputado de Cortes, tener una renta anual proporcionada, procedente de bienes propios.

Artículo 170. La potestad de hacer ejecutar las leyes reside exclusivamente en el Rey […] conforme a la Constitución y a las leyes.

Artículo 242. La potestad de aplicar las leyes en las causas civiles y criminales pertenece exclusivamente a los tribunales.

Artículo 248. En los negocios comunes, civiles y criminales no habrá más que un solo fuero para toda clase de personas.

Artículo 339. Las contribuciones se repartirán entre todos los españoles con proporción a sus facultades, sin excepción ni privilegio alguno.

Artículo 371. Todos los españoles tienen libertad de escribir, imprimir y publicar sus ideas políticas sin necesidad de licencia, revisión o aprobación alguna anterior a la publicación, bajo las restricciones y responsabilidad que establezcan las leyes.

Constitució del 1812

Qüestions:

1. Expliqueu què és una constitució i situeu la de 1812 en el seu context històric.
[1 punt]

2. Expliqueu la definició de sobirania, els drets i deures dels espanyols, i el tractament de la qüestió religiosa i de la divisió de poders que establia la Constitució del 1812.
[1,5 punts]

3. Expliqueu breument les etapes i els principals esdeveniments del procés d'establiment del liberalisme a Espanya entre els anys 1808 i 1868.
[2,5 punts]

7. PAU 2007 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

Observeu el gràfic i contesteu les qüestions següents.

Evolució de preus i salaris de la indústria cotonera a Barcelona entre 1849 i 1862

	Salaris	Preus de la farina	Preus de l'arròs	Índex general de preus
1849	100	100	100	100
1850	99,4	98,5	96,1	101,8
1851	98,1	103,4	96,6	106,4
1852	106,7	106,7	113,1	104
1853	96,5	91,7	112,6	97,7
1854	97,6	144,2	111,5	106
1855	97,7	149,7	116,5	114,9
1856	96,2	162,6	138,5	127,7
1857	97,3	166,7	131,8	131,3
1858	90,1	122,4	98,8	111,3
1859	89,7	132,6	124,9	129,4
1860	90	133,2	118,1	126,9
1861	90	136	121,9	126,4
1862	88,7	133,2	103,2	136,1

FONT: A. BALCELLS. *Cataluña contemporánea*. Vol. 1. Madrid, 1977, p. 163.

Qüestions:

1. Descriviu la informació que proporciona el gràfic i situeu-la en el seu context històric. Definiu el concepte *índex 100*.
[1 punt]

2. Expliqueu les condicions laborals dels treballadors de la indústria al segle XIX.
[1,5 punts]

3. Expliqueu, a grans trets, la formació, l'evolució i les principals tendències ideològiques del moviment obrer català des de començaments del segle XIX fins al 1874.
[2,5 punts]

8. PAU 2007 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

Observeu el quadre estadístic i contesteu les qüestions següents.

Els espanyols amb dret a vot amb sufragi censatari i amb sufragi universal masculí

Anys	*Total electors segons cens electoral*	*Percentatge respecte a la població espanyola*	*Nombre de votants*
1834	16.026	0,15	—
1836	65.000	0,70	—
1837	257.984	2,20	—
1839	381.853	—	246.291
1844	635.517	—	415.647
1846	99.149	0,80	64.630
1853	139.641	—	95.163
1854	696.420	—	484.551
1857	148.975	—	91.093
1863	170.417	—	103.394
1865	418.217	2,67	221.694
1868	4.000.000	24,00	—
1873	4.550.000	27,00	—

FONT: M. RODRÍGUEZ ALONSO. «El estado liberal español (1834-1874)». A: J. PAREDES (coord.). *Historia contemporánea de España*. Barcelona: Ariel, 1996, p. 208.

Qüestions:

1. Descriviu les dades i situeu-les en el seu context històric.
[1 punt]

2. Definiu els dos tipus de sufragi que hi va haver a l'Espanya del segle XIX i expliqueu les raons de les oscil·lacions en el nombre de votants entre 1839 i 1865.
[1,5 punts]

3. Expliqueu les etapes i els esdeveniments polítics més importants del període anomenat Sexenni Democràtic (1868-1874).
[2,5 punts]

Opció A

PAU. Curs 2005-2006

Exercici 1

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

La nación española, y en su nombre las Cortes Constituyentes, elegidas por sufragio universal, deseando afianzar la justicia, la libertad y la seguridad, y proveer al bien de cuantos vivan en España, decretan y sancionan la siguiente Constitución.

Art. 4. Ningún español podrá ser preso sino en virtud de mandamiento de Juez competente.

Art. 16. Ningún español que se halle en el pleno goce de sus derechos civiles podrá ser privado del derecho de votar en las elecciones de senadores, diputados a Cortes, diputados provinciales y concejales.

Art. 17. Tampoco podrá ser privado ningún español:

Del derecho de emitir libremente sus ideas y opiniones. [...]

Del derecho de reunirse pacíficamente.

Del derecho de asociarse para todos los fines de la vida humana que no sean contrarios a la moral pública. [...]

Art. 21. La nación se obliga a mantener el culto y los ministros de la religión católica. El ejercicio público o privado de cualquier religión queda garantizado a todos los extranjeros residentes en España, sin más limitaciones que las reglas universales de la moral y del derecho. Si algunos españoles profesaren otra religión que la católica, es aplicable a los mismos todo lo dispuesto en el párrafo anterior. [...]

Art. 32. La soberanía reside esencialmente en la nación, de la cual emanan todos los poderes.

Art. 33. La forma de gobierno de la nación española es la monarquía.

Art. 34. La potestad de hacer las leyes reside en las Cortes. El Rey sanciona y promulga las leyes.

Art. 35. El poder ejecutivo reside en el Rey, que lo ejerce por medio de sus ministros.

Art. 38. Las Cortes se componen de dos cuerpos colegisladores, a saber: Senado y Congreso. [...]

Constitució de 1869

Qüestions

1. Identifiqueu les idees més importants del text i situeu-lo en el seu context històric. [1 punt]

2. Expliqueu amb les vostres pròpies paraules el contingut dels articles 21 i 32, i relacioneu-los amb altres constitucions espanyoles. [1,5 punts]

3. Exposeu a grans trets el període històric conegut com a Sexenni Democràtic (1868-1874): etapes principals, episodis polítics i socials més destacats i personatges més remarcables. [2,5 punts]

Districte universitari de Catalunya

Opció B

Exercici 1

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

Aliança de la democràcia socialista

I. L'Aliança vol en primer lloc l'abolició definitiva i completa de les classes i la igualtat econòmica i social dels individus d'ambdós sexes. Per arribar a aquest objectiu, demana l'abolició de la propietat individual i del dret d'herència [...].

II. Vol per a tots els nens d'ambdós sexes, des que neixen, la igualtat en els mitjans de desenvolupament, és a dir, d'alimentació, d'instrucció i d'educació [...].

III. Enemiga de tot despotisme, no reconeix cap forma d'estat, i rebutja qualsevol acció revolucionària que no tingui com a objectiu immediat i directe el triomf de la causa dels treballadors contra el capital [...], que estableixi la unió universal de les associacions lliures, tant agrícoles com industrials.

IV. No podent la qüestió social trobar una solució definitiva i real sinó en la base de la solidaritat internacional dels treballadors de tots els països, l'Aliança rebutja qualsevol acció fundada en l'anomenat patriotisme i en la rivalitat de les nacions.

V. L'Aliança es declara atea [...].

Manifest publicat a Barcelona l'1 d'agost de 1872
(reproduït per Josep Termes dins: *Anarquismo y sindicalismo en España. La Primera Internacional (1864-1881)*, Barcelona, 1965)

Qüestions

1. Identifiqueu les idees principals del text i situeu-lo en el seu context històric. [1 punt]

2. Descriviu la implantació territorial i el debat ideològic dels corrents anarquista i marxista en el si de la Federació Regional Espanyola de l'AIT (1870-1874). [1,5 punts]

3. Expliqueu, a grans trets, les característiques del moviment obrer a Catalunya i Espanya fins al 1875. [2,5 punts]

Exercici 2

Observeu les següents taules estadístiques i responeu a les qüestions.

Cens obrer de la població espanyola de 1860 en nombre de persones

Jornalers del camp	2.354.000
Servei domèstic	818.000
Pobres de solemnitat	262.000
Propietaris	1.466.000
Jornalers de fàbriques	150.000
Miners	23.000
Empleats de ferrocarril	5.000
Clergat secular i regular	62.000
Empleats	70.000
Comerciants	70.000
Fabricants	13.000
Artesans	665.000
Industrials (petits comerciants)	333.000
Professions liberals	100.000
Arrendataris	500.000

M. Tuñón de Lara, *El movimiento obrero en la historia de España*, Madrid, 1972

Taxes de natalitat i mortalitat a Espanya

	Taxa de natalitat ‰	Taxa de mortalitat ‰
1860	36,5	27,2
1861-1865	38,7	29,3
1866-1870	36,5	30,9

J. Paredes (coord.), *Historia contemporánea de España (1808-1839)*, Madrid, 1996

Qüestions

1. Analitzeu les dades que es desprenen de les taules estadístiques i situeu-les en el seu context històric. [1 punt]

2. Exposeu l'evolució demogràfica a Espanya i Catalunya durant el segle XIX fent esment a la importància de les migracions i tenint en compte els desequilibris territorials que la industrialització va comportar. [1,5 punts]

3. Expliqueu l'evolució de les classes socials (grups socials) a Espanya i a Catalunya en el segle XIX, i les conseqüències socials de la industrialització. [2,5 punts]

12. PAU 2005 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

Observeu les dades estadístiques següents i responeu a les qüestions.

ELS OBRERS DE LA CIUTAT DE BARCELONA (1856)

	Homes	Dones	**Total**
Oficials	17.974	9.993	**27.967**
Aprenents	3.114	506	**3.620**
Peons	7.874	10.802	**18.676**
Ajudants (nens)	3.261	748	**4.009**
Total	**32.223**	**22.049**	**54.272**

Font: Ildefons CERDÀ, *Monografía de la clase obrera de Barcelona en 1856*

Qüestions

1. Resumiu la informació que proporcionen les dades i situeu-la en el seu context històric. [1,5 punts]

2. Expliqueu les condicions de treball i de vida de la classe obrera catalana durant el segle XIX. Descriviu la situació de les dones treballadores. [1,5 punts]

3. Exposeu, a grans trets, les característiques del moviment obrer a Catalunya i a Espanya fins al 1875. [2 punts]

13. PAU 2005 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

Observeu les dades estadístiques següents i responeu a les qüestions.

EVOLUCIÓ DE LA PRODUCCIÓ AGRÍCOLA I DE LA POBLACIÓ A ESPANYA

Any	Producció agrícola total	Població
1800	100	100
1810	103	103
1820	107	106
1830	113	112
1840	125	123
1850	137	135
1860	144	143
1870	153	148
1880	164	155
1890	177	162

Font: Gabriel TORTELLA, *El desarrollo de la España contemporánea. Historia económica de los siglos XIX y XX*, Madrid, 1994

Qüestions

1. Resumiu la informació que proporcionen les dades i situeu-la en el seu context històric. [1,5 punts]

2. Expliqueu els principals canvis i continuïtats en l'agricultura espanyola del segle XIX. [1,5 punts]

3. Exposeu, a grans trets, el procés d'industrialització a Catalunya i Espanya durant el segle XIX. [2 punts]

Districte universitari de Catalunya

OPCIÓ A

Exercici 1

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

El ejército nacional, al pronunciarse por la Constitución de la Monarquía Española, promulgada en Cádiz por sus legítimos representantes no trata de ningún modo de atentar a los derechos del legítimo monarca que ella reconoce: mas convencido de que todas las operaciones de su Gobierno, por una fatalidad tan funesta como incomprensible, sólo han contribuido a hacer desgraciada a una Nación, que hizo tantos sacrificios por sancionarla, cree que sólo este pronunciamiento puede salvarla, tanto a ella como al Príncipe, del estado de nulidad en que se encuentra. No trata el ejército de atentar a las propiedades ni a las personas; ni tampoco de hacer innovaciones que la equidad, la justicia y la religión de nuestros padres nos autorizan; no es un espíritu de sedición; no son los movimientos de una efervescencia efímera los resortes que le animan: el más puro patriotismo, los deseos más ardientes por la felicidad de su país, le han dictado el juramento más solemne de derramar la última gota de sangre por verlos satisfechos. [...]

Pueblo español, en tu mano está el seguirle: en tu mano está el volver a tus pasadas glorias, o hundirte para siempre en un abismo de ignominia. La alternativa no es dudosa; y la Europa entera, cuya atención ocupas tanto, no perderá las esperanzas que tiene concebidas en la nación que hace seis años la sacó de su letargo, y decidió por entonces sus destinos.

Primera proclama de l'Exèrcit de Cadis, 1820

Organització de les PAU de Catalunya
niversitari de Catalunya
e Catalunya

Qüestions

1. Identifiqueu les idees més importants del text i situeu-lo en el seu context històric. [1 punt]

2. Què era un pronunciament? El text esmenta la Constitució de 1812. Resumiu les característiques fonamentals d'aquesta constitució i exposeu els fets polítics més importants ocorreguts durant el Trienni Liberal (1820-1823). [1,5 punts]

3. Exposeu les etapes i els esdeveniments més destacats del procés d'implantació del liberalisme a Espanya des de 1808 fins a 1868. [2,5 punts]

15. PAU 2004 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

Incapaces las Cortes de formar un nuevo Gobierno duradero, se hubieran consumido en estériles y espantosas convulsiones, creando efímeros y menospreciados poderes y contribuyendo al triunfo de la más horrible anarquía, en pos de la cual se columbraba sólo el entronizamiento del absolutismo carlista o la desmembración de España en pequeños y agitados cantones, donde todos los rencores, todas las envidias, y todos los apetitos rompiesen con violencia el frente de las leyes.

En tan suprema ocasión, el orden social, la integridad de la Patria, su honra misma, han sido salvados por un arranque de energía, por una inspiración denodada y dichosa, por un acto de fuerza, doloroso siempre y vitando; mas ahora, no sólo digno de disculpa, sino de imperecedera alabanza.

La guarnición de Madrid no ha hecho más que ser el instrumento y el brazo de la opinión pública unánime. [...]

La abdicación voluntaria del Monarca y la proclamación de la República sólo han borrado un artículo [de la Constitución]. Modificada así en la forma la ley fundamental por sucesos providenciales, no debemos consentir que por un caso fortuito llegue a cambiar en la esencia; y a semejanza también del escultor, creemos llegada la hora de fundirla en resistente bronce, gracias al duro crisol y al fuerte molde de la dictadura.

Luego que demos cima a esta grande empresa, volverá la Constitución de 1869 a dar al pueblo todos los derechos que a ella se consignan, la Patria y las actuales instituciones se habrán salvado. [...]

Madrid, 8 de enero de 1874.

El Presidente del Poder Ejecutivo de la República, Francisco Serrano. El ministro de Estado, Práxedes Mateo Sagasta. El Ministro de Gracia y Justicia, Cristino Martos.

Manifiesto del Poder Ejecutivo de la República a la Nación, 8 de gener de 1874

Qüestions

1. Identifiqueu les idees més importants del text i situeu-lo en el seu context històric. [1 punt]

2. Resumiu les característiques fonamentals de la Constitució de 1869 i identifiqueu breument els dos primers signants del Manifest. [1,5 punts]

3. Expliqueu a grans trets el període històric conegut com a Sexenni Democràtic (1868-1874): principals etapes, episodis polítics i socials més destacats i personatges més rellevants. [2,5 punts]

16. PAU 2004 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

Observeu les dades següents i responeu a les qüestions.

MÀQUINES ACTIVES A LA INDÚSTRIA COTONERA CATALANA, 1835-1861

FILATURA	1835	1841	1850	1861
Pues manuals:				
— berguedanes o *jennies*	691.949	315.162	183.778	7.366
Pues mecàniques:				
— *mule-jennies*	27.220	323.937	475.490	
— contínues	–	22.744	51.040	
— selfactines	–	–	96.328	
TOTAL	27.220	346.681	622.858	763.051
TOTAL PUES	**719.169**	**661.843**	**806.636**	**770.417**

TISSATGE	1835	1841	1850	1861
— Telers manuals		24.880	24.008	12.159
— Telers mecànics		231	5.580	8.888
TOTAL TELERS		**25.111**	**29.588**	**21.047**

Jordi NADAL *et al. Història econòmica de la Catalunya contemporània*. Vol. 3. Barcelona, 1991. P. 29

Qüestions

1. Resumiu la informació que proporcionen les dades i situeu-les en el seu context històric. [1 punt]

2. Descriviu les operacions de filar i teixir i exposeu les diferències que hi havia entre les colònies industrials i les fàbriques anomenades *vapors*. [1,5 punts]

3. Expliqueu, a grans trets, el procés d'industrialització de Catalunya al llarg del segle XIX, fent un esment especial dels factors que van afavorir aquest procés i de les característiques dels principals sectors industrials. [2,5 punts]

17. PAU 2003 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

Observeu les dades següents i responeu a les qüestions.

EVOLUCIÓ DEL SALARIS DE LA INDÚSTRIA TÈXTIL COTONERA DE CATALUNYA I DELS PREUS DE LA FARINA (1849: ÍNDEX 100)

Any	Salaris	Preus de la farina
1849	100	100
1850	99,4	98,5
1851	98,1	103,4
1852	106,7	106,7
1853	96,5	91,7
1854	97,6	144,2
1855	97,7	149,7
1856	96,2	162,6
1857	97,3	166,7
1858	90,1	122,4
1859	89,7	132,6
1860	90	133,2
1861	90	136
1862	88,7	133,2

Font: Jordi MALUQUER DE MOTES, «Sobre la Barcelona obrera del segle XIX», 1974

1. Descriviu les informacions que proporcionen aquestes dades i situeu-les en el seu context històric. Què vol dir *índex 100*? [1,5 punts]

2. Exposeu les condicions de vida i de treball de la classe obrera catalana durant el segle XIX. [1,5 punts]

3. Expliqueu l'evolució del moviment obrer a Catalunya des dels seus orígens fins a 1874. [2 punts]

Districte Universitari de Catalunya
Interuniversitari de Catalu
nació i Organització de les | Catalunya

OPCIÓ A

Exercici 1

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

L'ASSEMBLEA NACIONAL ACCEPTA LA RENÚNCIA AL TRON D'AMADEU I

Señor: Las Cortes soberanas de la Nación española han oído con religioso respeto el elocuente mensaje de V. M., en cuyas caballerosas palabras de rectitud, de honradez, de lealtad, han visto un nuevo testimonio de las altas prendas de inteligencia y de carácter que enaltecen a V. M. y del amor acendrado a esta su segunda patria, la cual, generosa y valiente, enamorada de su dignidad hasta la superstición, y de su independencia hasta el heroísmo, no puede olvidar, no, que V. M. ha sido Jefe del Estado, personificación de su soberanía, Autoridad primera dentro de sus leyes, y no puede desconocer que honrando y enalteciendo a V. M. se honra y se enaltece a sí misma.

Señor: las Cortes han sido fieles al mandato que traían de sus electores y guardadoras de la legalidad que hallaron establecida por la voluntad de la Nación en la Asamblea Constituyente. En todos sus actos, en todas sus decisiones, las Cortes se contuvieron dentro del límite de sus prerrogativas y respetaron la voluntad de V. M. y los derechos que por nuestro pacto constitucional a V. M. competían. Proclamando esto muy alto y muy claro, para que nunca recaiga sobre su nombre la responsabilidad de este conflicto, que aceptamos con dolor, pero que resolveremos con energía, las Cortes declaran unánimemente que V. M. ha sido fiel, fidelísimo guardador de los respetos debidos a las Cámaras; fiel, fidelísimo guardador de los juramentos prestados en el instante en que aceptó V. M. de las manos del pueblo la Corona de España. (...)

Palau de les Corts, 11 de febrer de 1873. Nicolás María Rivero, President

1. Indiqueu les idees més importants del text i situeu-lo en el seu context històric. [1 punt].

2. Indiqueu els trets fonamentals de la Constitució espanyola de 1869 i expliqueu les raons per les quals Amadeu de Savoia va ocupar el tron de la monarquia espanyola. [1,5 punts]

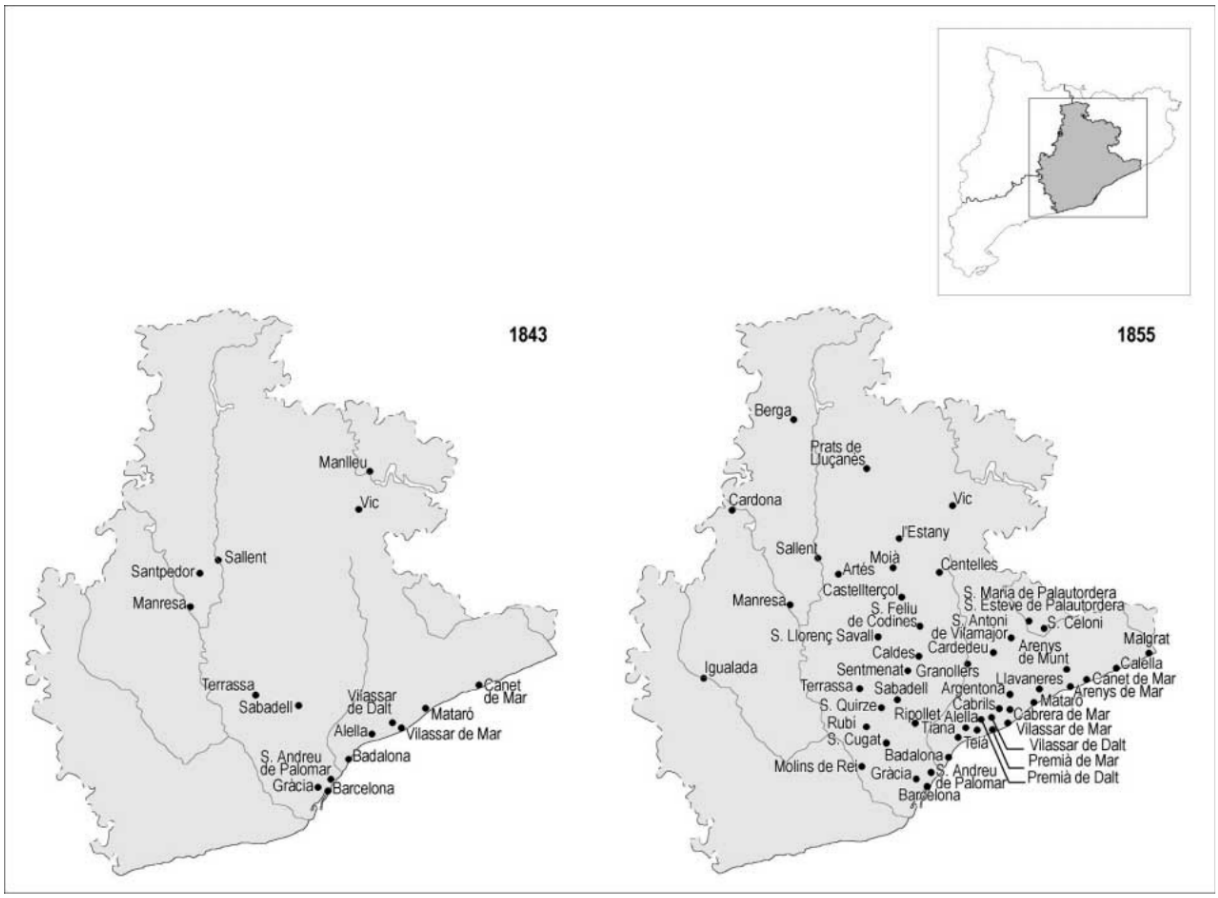
3. Exposeu l'evolució política espanyola durant el Sexenni Democràtic (1868-1874). [2,5 punts]

19. PAU 2002 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

Observeu les dades següents i responeu a les qüestions.

ASSOCIACIONS OBRERES AL SECTOR TÈXTIL
A LA PROVÍNCIA DE BARCELONA L'ANY 1843 I L'ANY 1855

1. Descriviu la informació que us proporcionen els mapes i situeu-los en el seu context històric. [1 punt]

2. Exposeu les condicions de vida i de treball dels obrers i obreres de Catalunya al segle XIX. [1,5 punts]

3. Resumiu l'evolució del moviment obrer a Catalunya des de 1840 fins a 1874 fent especial esment de les principals organitzacions que es van crear i de les ideologies que les van caracteritzar. [2,5 punts]

Districte universitari de Catalunya

OPCIÓ A

Exercici 1

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

Obrers:

L'ASSOCIACIÓ, com ja sabeu, és un dels mitjans més eficaços amb què hem de comptar per aconseguir la nostra emancipació completa (...). Però les associacions obreres de tots els oficis i de tots els països han de ser solidàries, perquè els seus esforços no siguin estèrils, com ho han estat fins ara, i a això hi contribueix molt el principi de FEDERACIÓ. (...)

Nosaltres, a diferència de les altres classes, a l'hora del nostre triomf no constituirem nous privilegis, sinó que els abolirem absolutament tots, i establirem la societat sobre els principis de la IGUALTAT, que és la resultant del preuat equilibri entre els DRETS i els DEURES. (...)

El diari que avui comença a publicar el Centre Federal de les Societats Obreres satisfarà pel mateix motiu una transcendental necessitat. (...) *La Federación* arriba a l'estadi de la premsa per defensar els interessos del treball (...), per fer veure el cúmul d'injustícies que cauen sobre nosaltres, per la mala distribució del treball i els seus resultats; arriba per demostrar que el capital és el gran tirà del món: que són immenses les víctimes que ocasiona la misèria, aquesta monstruosa i sorda guerra, molt més terrible que la que es porta a terme als camps de batalla. (...)

El nostre diari és una tribuna economicopoliticosocial lliure que poden ocupar tots els obrers i els qui vulguin realment la nostra redempció, en què es puguin manifestar i discutir totes les idees que hi tendeixin: la llum es farà per la discussió. (...)

La Federación, Barcelona, 1 d'agost de 1869

1. Indiqueu les idees més importants del text i situeu-lo en el seu context històric. [1 punt]

2. Expliqueu la difusió de les idees de l'AIT a Espanya i la repercussió que aquestes idees van tenir en el moviment obrer durant el Sexenni democràtic. [1,5 punts]

3. Exposeu els esdeveniments fonamentals de l'evolució del moviment obrer a Catalunya i a Espanya des del 1874 fins al 1923. [2,5 punts]

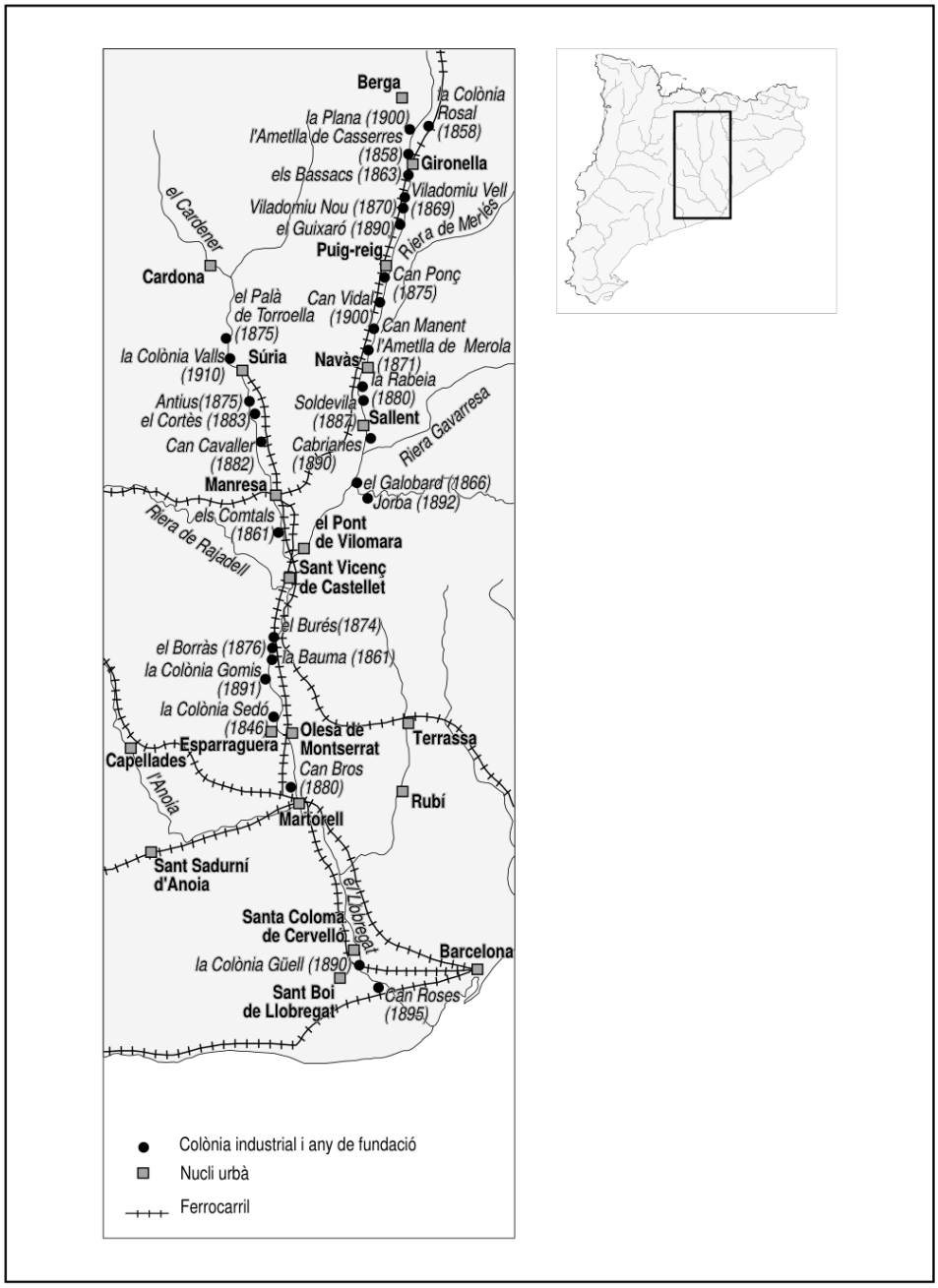
versitari de Catalunya
ganització de les PAU de Catalunya

21. PAU 2002 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

Observeu el mapa següent i responeu a les qüestions.

LES COLÒNIES INDUSTRIALS A LA CONCA DEL RIU LLOBREGAT

1. Resumiu la informació que proporciona el mapa i indiqueu les raons de la localització de les colònies industrials. [1 punt]
2. Descriviu els diferents espais que formaven part d'una colònia industrial i exposeu els avantatges i els inconvenients de la seva producció respecte a la realitzada a les fàbriques anomenades *vapors.* [1,5 punts]
3. Exposeu, a grans trets, el procés d'industrialització a Catalunya al llarg del segle XIX, fent especial esment dels factors que van afavorir aquest procés i les característiques dels principals sectors industrials. [2,5 punts]

22. PAU 2001 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

Observeu les dades estadístiques següents i responeu a les qüestions.

ESTRUCTURA DE LA INDÚSTRIA CATALANA L'ANY 1856

SECTORS	%
Tèxtil	61,3
Alimentària	21,9
Ceràmica, vidre i calç	3,3
Paper	2,9
Metal·lúrgia	2,6
Química	2,4
Fusta, suro i cuiro	4,2
Diverses	1,4
TOTAL	100

PARTICIPACIÓ DE LA INDÚSTRIA CATALANA EN LA INDÚSTRIA ESPANYOLA L'ANY 1856

SECTORS	%
Tèxtil	66,3
Alimentària	10,1
Ceràmica, vidre i calç	15,7
Paper	31,8
Metal·lúrgia	21
Química	17,5
Fusta, suro i cuiro	59,3
Diverses	32,5

Jordi MALUQUER DE MOTES, *Història econòmica de Catalunya. Segles XIX i XX*, Barcelona, 1998

1. Descriviu la informació que us proporcionen les dades i situeu-les en el seu context històric. [1 punt]

2. A partir de les dades de les taules indiqueu el pes que tenien els sectors industrials moderns (tèxtil, metal·lúrgia i química) en el conjunt de la indústria catalana l'any 1856 i exposeu les característiques de les dues formes d'organització de la indústria tèxtil que hi havia a la Catalunya del segle XIX. [1,5 punts]

3. Resumiu els trets fonamentals del procés d'industrialització de Catalunya durant el segle XIX i les seves conseqüències socials principals. [2,5 punts]

Districte universitari de Catalunya
teruniversitari de Catalunya
ió i Organització de les PAAU a Catalunya

OPCIÓ A

Exercici 1

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

Els qui volen emancipar la dona del treball perquè es dediqui exclusivament a la llar domèstica, a la cura de la família, suposen que aquesta és únicament la seva missió, per a la qual afirmen que té facultats especials que es contrarien i la treuen del que ells anomenen el seu centre.

[...]

La dona és un ésser lliure i intel·ligent, i, com a tal, responsable dels seus actes, igual que l'home; així doncs, si això és així, el que cal és posar-la en condicions de llibertat perquè es desenvolupi segons les seves facultats. Ara bé, si releguem la dona exclusivament a les tasques domèstiques, la sotmetem, com fins ara, a la dependència de l'home i, per tant, li traiem la seva llibertat.

Quin mitjà hi ha per posar la dona en condicions de llibertat? No n'hi ha cap altre que el treball. Se'ns dirà, però, que el treball de la dona és origen de grans immoralitats, provoca la degeneració de la raça i pertorba les relacions entre el capital i el treball, en prejudici dels treballadors, per la concurrència que li fan les dones. A això responem: la causa d'aquests mals no està en el treball de la dona, sinó en el monopoli que exerceix la classe explotadora; transformi's la propietat individual en col·lectiva i es veurà com canvia tot completament.

[...]

Mentrestant creiem que el nostre treball sobre la dona és fer-la entrar en el moviment obrer, a fi que contribueixi a la causa comuna, a l'emancipació del proletariat, perquè així com davant l'explotació no hi ha diferència de sexe, tampoc no n'hi ha d'haver davant la justícia.

Dictamen del II Congrés de la Federació de la Regió Espanyola de l'AIT,
Saragossa, 1872

1. Identifiqueu les idees principals del text i situeu-lo en el seu context històric. [1 punt]

2. Descriviu les condicions laborals dels treballadors i de les treballadores de la indústria al segle XIX i indiqueu els trets bàsics de l'evolució de la condició femenina a Espanya al llarg d'aquest mateix segle. [1,5 punts]

3. Exposeu breument les ideologies i l'evolució del moviment obrer a Espanya durant el segle XIX. [2,5 punts]